मुंबई विद्यापीठ
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था
डॉ. शंकर दयाल शर्मा भवन,
विद्यानगरी, सांताक्रुझ (पूर्व),
मुंबई – ४०० ०९८.

Estd. 1971
e-mail : eligibility@idol.mu.ac.in
e-mail : eligibilityidol@gmail.com

University of Mumbai
INSTITUTE OF DISTANCE AND OPEN LEARNING
Dr. Shankar Dayal Sharma Bhavan,
Vidyanagari, Santacruz (East),
Mumbai – 400 098.

Website: mu.ac.in/distance-open-learning
Tel. No. : 8657584307

"सुवर्ण महोत्सवी वर्ष २०२०-२०२१" "Golden Jubilee Year 2020-2021"

क्रमांक :- दू. व मु. अ. सं./शिष्यवृत्ती/पात्रता/ 940 /२०२३.

दिनांक :- 23 ऑक्टोबर, २०२३.

विषय :- शैक्षणिक वर्ष २०२३-२०२४ चे शिष्यवृत्ती अर्ज सादर करणे.

प्रिय विद्यार्थी,

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२०२४ मध्ये अनुसूचित जमाती (Scheduled Tribe), अनुसूचित जाती (Scheduled Caste), विमुक्त जाती (Vimukta Jati), भटक्या जमाती (Nomadic Tribes), इतर मागासवर्ग (Other Backward Classes) व विशेष मागासप्रवर्ग (Special Backward Classes) या प्रवर्गाकरीता शिष्यवृत्ती लाभ योजनेअंतर्गत दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेतील अभ्यासक्रमास तुम्ही प्रवेश घेतला आहे. या तात्पुरत्या स्वरुपाच्या प्रवेशा संदर्भात तुम्हाला सूचित करत आहोत की, समाज कल्याण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचे "आपले सरकार डीबीटी पोर्टल" वर ऑनलाइन शिष्यवृत्ती अर्ज सादर करण्याची लिंक कार्यान्वित करण्यात आल्यानंतर (लक्ष द्या - अर्ज स्वीकृती सुरू झाले आहे का? याचा जाहीर दिनांक महाडीबीटी संकेतस्थळावर तपासावा.) पात्र विद्यार्थ्यांनी विहीत मुदतीत https://mahadbt.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर शिष्यवृत्तीचे अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे.

शिष्यवृत्ती अर्ज सादर करण्यापूर्वी "अर्ज सादर करण्याच्या प्रक्रियेचे नियम आणि मार्गदर्शक तत्त्वे" कृपया काळजीपूर्वक वाचा.

शिष्यवृत्ती अर्ज सादर करताना current course details मध्ये **fees paid म्हणून ०० (शून्य शून्य) रक्कम** नमूद करावी.

शिष्यवृत्ती अर्ज सादर केल्यानंतर सात दिवसाच्या आत शिष्यवृत्ती अर्जाच्या छायाप्रतीसह आयडॉलचा प्रवेश अर्ज, शुल्क पावती व महाराष्ट्र शासन सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचा शासन निर्णय क्रमांक भासाशि-२०२२/प्र.क्र.७४/शिक्षण-१, दिनांक १७ मार्च, २०२२ नुसार सोबत जोडलेले नमुना "**हमीपत्र**" भरुन ते कक्ष क्रमांक १०८-अ, शिष्यवृत्ती व पात्रता विभाग, दूर व मुक्त अध्ययन संस्था, डॉ. शंकर दयाळ शर्मा भवन, मुंबई विद्यापीठ, विद्यानगरी कॅम्पस, कालिना, सांताक्रूझ (पूर्व), मुंबई - ४०० ०९८ या पत्त्यावर कार्यालयीन कामकाजाचे दिवसात म्हणजे सोमवार ते शुक्रवार व विषम शनिवार (१, ३ व ५ वा शनिवार) सकाळी ११.०० ते दुपारी ०३.०० या वेळेत (जेवणाची वेळ वगळून १ ते १.३०) जमा करावेत. दुसरा व चौथा शनिवार, सर्व रविवार व सार्वजनिक सुट्टी या दिवशी कार्यालय बंद असते, याची नोंद घ्यावी.

निर्धारित वेळेत ऑनलाइन शिष्यवृत्ती अर्ज सादर करण्यात अयशस्वी झालात किंवा एखाद्या कारणास्तव शासनाकडून शिष्यवृत्ती नामंजूर करण्यात आली तर सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी आकारण्यात येणारे संपूर्ण शैक्षणिक शुल्क (उर्वरित रक्कमेचा फरक वगळून) दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेत भरावे लागेल किंवा मुंबई विद्यापीठ परिपत्रक क्रमांक बि.क./भा.स.शि.(२४)/३६०/२००४, दिनांक २५ ऑगस्ट, २००४ नुसार तुमचे गुणपत्रक व प्रमाणपत्र राखीव ठेवण्यात येईल किंवा तुम्ही संपूर्ण शैक्षणिक शुल्क भरले नाही तर तुमचा दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेतील अभ्यासक्रमाचा प्रवेश रद्द होईल.

विद्यार्थि शिष्यवृत्ती लाभापासून कोणत्याही कारणास्तव वंचित राहिल्यास दूर व मुक्त अध्ययन संस्था, मुंबई विद्यापीठ जबाबदार राहणार नाही. याची सर्वस्वी जबाबदारी विद्यार्थ्यांची राहील.

आपला नम्र,

प्रभारी संचालक

23 OCT 2023

मुंबई विद्यापीठ
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था
डॉ.शंकर दयाल शर्मा भवन,
विद्यानगरी, सांताक्रुझ (पूर्व),
मुंबई – ४०० ०९८.

Estd. 1971
e-mail : eligibility@idol.mu.ac.in
e-mail : eligibilityidol@gmail.com

University of Mumbai
INSTITUTE OF DISTANCE AND OPEN LEARNING
Dr. Shankar Dayal Sharma Bhavan,
Vidyanagari, Santacruz (East),
Mumbai – 400 098.

Website: mu.ac.in/distance-open-learning
Tel. No. : 8657584307

No. I.D.O.L./Sch. & Elg./ 140 of 2023

Date :- 23 October, 2023.

Sub. :- Scholarship application in the academic year 2023-2024.

Dear Student,

This has reference to your provisional admission taken for Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Vimukta Jati, Nomadic Tribes, Other Backward Classes and Special Backward Classes under scholarship scheme in the academic year 2023-2024 in this Institute to the _____ course. I am to inform you that you must have fill the application for scholarship only after the schedule to fill the application are declared on the website https://mahadbt.maharashtra.gov.in.

Please read carefully Guidelines and Rules of procedure for scholarship application submission.

While filling the scholarship application you should mention the **fees paid as 00.00 (Zero Zero)** in the current course details.

After filling the application of scholarship scheme student should submit the same along with the admission form, fee receipt, and as per G.R. No. भासाशि-२०२२/प्र.क्र.७४/शिक्षण-१, dated 17th March, 2022 of the Department of Social Justice and Special Assistance, Government of Maharashtra fill and submit the attached sample "**HAMIPATRA**" to Room No.108-A, Sch./Elg. Section, I.D.O.L., Dr. Shankar Dayal Sharma Bhavan, University of Mumbai, Vidyanagari Campus, Kalina, Santacruz (East), Mumbai – 400 098, within 7 working days from Monday to Friday & odd Saturday (i.e. 1st, 3rd & 5th) between 11.00 a.m. to 3.00 p.m. exclude lunch time 1.00 p.m. to 1.30 p.m. (Office closed on 2nd & 4th Saturday, All Sunday & Public Holidays)

If you fail to fill the online scholarship application within the stipulated time, or your scholarship not approve / rejected by Government then you have to pay the entire remaining difference of the fees of the respective program in I.D.O.L. or your Marksheet/Degree will be kept in held (as per University of Mumbai Circular No. बि.क./भा.स.शि.(२४)/३६०/२००४, dated 25th August, 2004). If you fail to pay entire full fee, then your admission in I.D.O.L. will get cancelled. I.D.O.L., University of Mumbai will not be responsible for this which may be noted.

Yours faithfully,

I/C. Director

23 OCT 2023

मुंबई विद्यापीठ

क. डिबीटी_सेल/आयसीडी/२०२१-२२/८
मुंबई – ४०० ०९८.
२० ऑगस्ट, २०२२.

हमीपत्र

शासन निर्णय क्र. भासशि-२०२२/प्र.क्र. ७४/शिक्षण-१, दि. १७ मार्च, २०२२

मी, (विद्यार्थ्यांचे नाव) -- (विभागाचे नाव) -- या विभागामध्ये (विषय) ------------------------ या अभ्यासक्रमाचा विद्यार्थी असून शैक्षणिक वर्ष ------------- या कालावधीमध्ये मी, महाडिबीटी पोर्टलवर शिष्यवृत्ती/DBT (Direct Benefit Transfer) साठी अर्ज केला असून मला अनुज्ञेय असलेल्या शैक्षणिक शुल्कापैकी केंद्र शासनाच्यावतीने ६०% च्या हिश्श्याचे वितरण महाडिबीटी प्रणालीवर माझ्या आधार संलग्नीकृत बँक खात्यामध्ये थेट केंद्र शासनामार्फत DBT (Direct Benefit Transfer) तत्वावर वितरीत करण्यात येणार आहे. त्यामुळे मी शिक्षण घेत असलेल्या **शैक्षणिक संस्था/महाविद्यालय/विद्यापीठास** देय असणा-या शुल्काचा भाग (शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क, व इतर नापरतावा शुल्क इत्यादी) सदर ६०% रक्कम केंद्र शासनाकडून माझ्या खात्यामध्ये जमा झाल्याच्या दिनांकापासून ७ दिवसांत मी, संस्था/महाविद्यालय/विद्यापीठास अदा करेन.

मी, अनुसचित जाती(SC) / अनुसचित जमाती(ST) /इतर मागास प्रवर्ग (OBC) / आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS) या प्रवर्गामध्ये मोडत असून मी शिक्षण घेत असलेल्या अभ्यासक्रमासाठी आकारण्यात येणा-या **शैक्षणिक शुल्क/फी** मध्ये सवलत मिळण्यासाठी शिष्यवृत्ती/DBT (Direct Benefit Transfer) चा अर्ज mahadbtmahait.gov.in या संकेतस्थळावर निर्देशित केल्यानुसार करणे बंधनकारक असल्याबाबतचे मला मी शिक्षण घेत असलेल्या शैक्षणिक संस्था/महाविद्यालय/विद्यापीठाने अवगत केले आहे. शैक्षणिक शुल्क/फी मध्ये सवलत मिळण्यासाठी शिष्यवृत्ती/DBT (Direct Benefit Transfer) चा अर्ज जर मी mahadbtmahait.gov.in या संकेतस्थळावर भरला नाही किंवा अर्ज परिपूर्ण नाही म्हणून शासनाने/संस्था/महाविद्यालय/विद्यापीठाने माझेकडे परत पाठविला किंवा शासनाच्या संबंधिक विभागाकडून रद्द (Reject) केला तर मला सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी (General Category) आकारण्यात येणारे पूर्ण शुल्क भरावे लागेल असे अवगत करण्यात आले आहे आणि ते मला मान्य आहे. संबंधित विद्यापीठ परिपत्रक क्र.वि.क./भा.स.शि.(२४)/३६०/२००४ मी वाचले आहे.

(विद्यार्थ्यांचे नाव व सही)

(शिष्यवृत्ती लिपीक)
सही

(विभागप्रमुख)
सही व शिक्का

दिनांक :

स्थळ :

अनुसूचित जाती प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना देण्यात येणा-या भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत केंद्र शासनाने सन २०२०-२१ ते २०२५-२६ या कालावधीकरीता जारी केलेल्या सुधारीत मार्गदर्शक सूचना राज्यात लागू करण्याबाबत. (केंद्र हिस्सा निधी वितरण पध्दती)

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: भासशी-२०२२/प्र.क्र.७४/शिक्षण-१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : १७ मार्च, २०२२

वाचा :-

१) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग (मातं) क्रमांक मातंस-२०१८/प्र.क्र.१३८/एस-१/३९, दि. १२.१०.२०१८

२) शासन परिपत्रक क्र. इबीसी-२०१८/प्र.क्र.४८४/शिक्षण-१, दि. ०८ जानेवारी, २०१९

३) सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, भारत सरकार यांनी माहे मार्च, २०२१ मध्ये निर्गमित केलेल्या भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनाकरीताचे सुधारीत मार्गदर्शक सूचना.

४) सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, भारत सरकार नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. फाईल नं. के- १४०११/२५/२०२१-एससीडी-V, दि. ०१/११/२०२१

प्रस्तावना :-

अनुसूचित जाती प्रवर्गातील मुला-मुलींनी उच्च शिक्षण घेणे, त्यांच्या गुणवत्तेत वाढ करणे आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा आदर्श घेऊन उच्चविद्याविभुषित होणे, हा उद्देश ठेऊन अनुसूचीत जाती (नवबौध्दासह) विद्यार्थ्यांकरीता भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना सन १९५९-६० पासून राबविण्यात येत आहे.

सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, भारत सरकार यांनी अनुसूचित जाती प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत सन २०२०-२१ ते २०२५-२६ या कालावधीकरीता माहे मार्च, २०२१ पासून सुधारीत मार्गदर्शक सूचना जारी केलेल्या आहेत. त्यानुषंगाने सदर मार्गदर्शक सूचना राज्यात लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन आहे. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ पासून सुधारीत निधी वितरण कार्यपध्दती राज्यभरात अवलंबवयाची आहे. केंद्र शासनाच्या दिनांक ०१.११.२०२१ च्या पत्रान्वये सूचित केल्याप्रमाणे सुधारीत निधी वितरण कार्यपध्दतीचा राज्यात अवलंब न केल्यास सदरहू शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत राज्य शासनास अनुज्ञेय असलेली केंद्रीय अनुदानाच्या रकमेची (केंद्र हिस्सा ६०%) अदायगी करता येणार नाही. तसेच त्या त्या आर्थिक वर्षात प्राप्त होणारे केंद्रीय अनुदान अखर्चित राहिल्यास पुढील आर्थिक वर्षात खर्च करणेसाठी पुर्नविनियोजन करता येणार नाही असे देखील सूचित करण्यांत आलेले आहे.

सदर बाब विचारात घेता केंद्र शासनाच्या सुधारीत मार्गदर्शक सूचनांमधील निधी वितरणाशी संबंधीत मुद्दा क्र. ११.१ व ११.२ मधील तरतूदी व १०.१ मधील तरतूद स्विकारण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रस्तावनेत नमुद केल्याप्रमाणे सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, भारत सरकार यांनी अनुसूचित जाती प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत सन २०२०-२१ ते २०२५-२६ या कालावधीकरीता माहे मार्च, २०२१ पासून जारी केलेल्या सुधारीत मार्गदर्शक सूचनामधील निधी वितरणाशी संबंधीत मुद्दा क्र. ११.१ व ११.२ मधील खाली नमुद तरतूदी व १०.१ मध्ये नमुद सूचना स्विकारण्यात येत आहेत.

(१) केंद्र शासनाच्या भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेच्या माहे मार्च, २०२१ मध्ये निर्गमित केलेल्या सुधारीत मार्गदर्शक सूचनांमधील मुद्दा क्र. ११.१ नुसार शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ पासून सदरहू शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत मंजूर झालेली संपूर्ण रक्कम म्हणजेच महाविद्यालयाला देय असलेले सर्व प्रकारचे ना-परतावा शुल्क, (शिक्षण शुल्क, परिक्षा शुल्क, इतर शुल्क इत्यादी.) तसेच विद्यार्थ्यांना अनुज्ञेय निर्वाह भत्ता व इतर अनुज्ञेय शुल्क / भत्ते इत्यादी रक्कम थेट विद्यार्थ्यांच्याच आधार संलग्नीकृत बँक खात्यामध्ये जमा होणे आवश्यक आहे. याकरीता राज्य शासनाने PFMS (Public Finacial Management System) या प्रणालीव्दारे लाभाची अदायगी करणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे सदर सुधारीत मार्गदर्शक सूचनांमधील मुद्दा क्र. ११.२ नुसार सन २०२१-२२ पासून मंजूर झालेली शिष्यवृत्तीची संपूर्ण रक्कम संबंधीत विद्यार्थ्यांच्या थेट बँक खात्यामध्ये DBT (Direct Beneficiary Transfer) तत्वावर जमा करण्यांत यावी.

(२) केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांमधील मुद्दा क्र. १०.१ नुसार, सन २०२०-२१ पासून भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडून प्रतीवर्षी अर्थसंकल्पीत करण्यांत येणा-या तरतूदीच्या ६०% केंद्र हिस्सा म्हणून निश्चित करण्यांत आलेला असून राज्य शासनाचा उर्वरीत ४०% बांधील खर्च निश्चित करण्यांत आलेला आहे. सदरचे निधी विभागणीचे सूत्रास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

त्यानुसार, शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ पासून राज्यातील सर्व अनुसूचित जाती प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचे मंजूर झालेली शिष्यवृत्तीची रक्कम खालील प्रमाणे सुधारीत वितरण पध्दतीने अदा करण्यांत येणार आहे.

(अ) केंद्र शासनाच्या ६० % च्या हिश्श्याचे वितरण :-

महाडीबीटी प्रणालीवर अनुसूचित जाती प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचा नोंदणीकृत अर्ज संबंधीत जिल्हयातील सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण यांचे मार्फत मंजूर झाल्यानंतर त्या शैक्षणिक वर्षाची अनुज्ञेय शिष्यवृत्ती रक्कम प्रणालीव्दारे निश्चित करण्यांत येते. सदरहू मंजूर करण्यात आलेली संपूर्ण शिष्यवृत्तीची रक्कम म्हणजेच महाविद्यालयास देय असणारा भाग (शिक्षण शुल्क, परिक्षा शुल्क व इतर नापरतावा शुल्क इ.) तसेच विद्यार्थ्याला देय असणारा भाग (निर्वाह भत्ता) या दोन्ही भागांच्या एकत्रित रक्कमेचा केंद्र हिस्सा ६० % या प्रमाणात लाभाची रक्कम केंद्र शासनाच्या प्रणालीमध्ये निश्चित करण्यांत येणार आहे. उपरोक्त निश्चित करण्यात आलेला केंद्र हिस्सा (६० %) विद्यार्थ्याने महाडीबीटी प्रणालीवर नोंदणीकृत केलेल्या अर्जानुसार त्यांच्या आधार संलग्नीकृत बँक खात्यामध्ये थेट केंद्र शासनामार्फत DBT तत्वावर वितरीत करण्यांत येणार आहे.

सदरहू केंद्र हिस्सा विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये जमा झाल्यानंतर विद्यार्थ्यास अनुज्ञेय असलेला निर्वाह भत्ता वजा जाता उर्वरीत महाविद्यालयास देय असलेली रक्कम विद्यार्थ्याने पुढील सात दिवसांच्या आत महाविद्यालयास जमा करणे अनिवार्य आहे.यासाठी संबधीत महाविद्यालयाने त्यांच्याकडून विहित नमुन्यात हमीपत्र घ्यावे.

(ब) राज्य शासनाच्या ४० % हिश्श्याचे वितरण :-

उपरोक्त मुद्दा क्र. (२) अ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे शिष्यवृत्तीच्या एकूण मंजूर झालेल्या रक्कमेच्या केंद्र हिस्सा (६० %) वजा जाता उर्वरीत राज्य हिस्सा (४० %) ची रक्कम राज्य शासनाच्या महाडिबीटी पोर्टल मार्फत वितरीत करण्यांत येईल. सदरहू राज्य हिस्सा सन २०२०-२१ पर्यंतच्या वितरण कार्यप्रणालीनुसार DBT तत्वावर संबंधीत विद्यार्थ्यांचे आधार संलग्नीकृत बँक खाते व संबंधीत महाविद्यालयाचे बँक खात्यामध्ये थेट PFMS प्रणालीव्दारे मंजूर रक्कम वितरीत करण्यांत येईल.

२. सदरहू शासन निर्णय केंद्र शासनाच्या भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेच्या माहे मार्च, २०२१ मध्ये निर्गमित केलेल्या सन २०२१-२२ ते २०२५-२६ साठीच्या सुधारीत मार्गदर्शक सूचनामधील निधी वितरणाशी संबंधीत मुद्दा क्र.१०.१, ११.१ व ११.२ पुरता मर्यादीत असून केंद्र शासनाच्या भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेच्या सन २०२१-२२ ते २०२५-२६ साठीच्या विस्तृत सुधारीत मार्गदर्शक सूचना स्वंतत्रपणे निर्गमीत करण्यात येतील.

३. सदरहू शासन निर्णय नुसार केंद्र योजनेसाठी येणारा खर्च मागणी क्र. एन-३ (०४) शिष्यवृत्ती आणि विद्यावेतने, (०४) (१६) भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती, (केंद्रपुरस्कृत १०० टक्के), (कार्यक्रम), ३४, शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने, (**लेखाशीर्ष- २२२५ ०४९५**) मागणी क्र.एन-३(०४) शिष्यवृत्त्या आणि विद्यावेतने, (०४) (०१) भारत सरकारच्या मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्त्या (कार्यक्रम) ३४, शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने लेखाशीर्ष (**२२२५ ०३५२**) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यांत येऊन त्याखाली केलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(विष्णुदास पुं. घोडके)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
२. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मुंबई
४. मा.मंत्री (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.राज्यमंत्री (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
८. महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर.
९. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण
१०. सर्व सहायक आयुक्त, समाजकल्याण,
११. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१२. उपसचिव (अर्थसंकल्प)/(विघयो), सा.न्या.व वि.स.वि., मंत्रालय, मुंबई
१३. निवडनस्ती (का.शिक्षण-१)

मुंबई विद्यापीठ

क्र.वि.क./भा.स.शि.(२४)/३६०/२००४.

परिपत्रक,

विषय :मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना व शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क देण्याची योजने अंतर्गत आकारावयाचे शुल्क.

प्राचार्य/संचालक सर्व अनुदानित/विना अनुदानित महाविद्यालये /संस्था तसेच विद्यापीठाचे विविध विभाग प्रमुख/ संचालक, सर्व उपकुलसचिव यांना कळविण्यात येते की, विद्यापीठ परिपत्रक क्र. CONCOL/FEE/190/२००३ , दि.१३ मे, २००३ क्र. PG/1/454 OF 1996 दि. १८ ऑक्टोबर, १९९६, क्र. PG/1/1519 OF 2002 दि.१० जून, २००२ अन्वये संलग्नीत महाविद्यालयातील व विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर विभागातील कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखेच्या विविध अभ्यासक्रमांसाठी विविध प्रकारचे शुल्क निश्चित करण्यात आले आहे.

महाराष्ट्र शासनाच्या सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य क्रिडा व विशेष सहाय्य विभागाने शिष्यवृत्ती संबंधी निर्गमित केलेला शासन निर्णय क्रमांक इबीसी २००३/ प्र.क्र. ३०१/मावक-२ दि. ०१ नोव्हेंबर,२००३ विद्यापीठाने परिपत्रक क्र. वि.क./भा.स.शि./(२४)/१९/२००४ दि. २१ जानेवारी, २००४ अन्वये सर्व संबंधीतांना अंमलबजावणीसाठी निर्गमित केला आहे. सदर योजनेत अनुसूचित जाती/विमुक्त जाती/भटक्या जमाती/इतर मागास वर्ग/विशेष मागास प्रवर्ग येतात.

संचालक, समाजकल्याण संचालनालय, पुणे यांनी देखील परिपत्रक क्र. स.क.सं/शिक्षण/शै.सं./भा.स.शि./शिफी/पफी/०४-०५/का-१००५/दि. २४ जून, २००४ अन्वये याबाबत स्पष्ट सुचना दिल्या आहेत. (संलग्न)

सदर शासन निर्णयातील ठळक वैशिष्टये खालील प्रमाणे आहेत.

१. प्रवेश घेण्यासाठी पुरविण्यात येणा-या माहिती पुस्तकासोबतच यापुढे भारत सरकार शिष्यवृत्ती योजना व शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क आवेदन पत्र जोडण्यात यावे.
२. नवीन विद्यार्थ्यांचे अर्ज भरून घेण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधीत शिक्षण संस्थेची राहील.
३. प्रत्येक महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांना P.I.A. खाते उघडणे आवश्यक आहे.
४. शिष्यवृत्ती वाटप करण्याची , हिशोब ठेवण्याची व इतर प्रशासकीय जबाबदारी अनुदानित शासकीय महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांवर असेल.
५. विद्यार्थ्यांना वेळेवर शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क देण्याची संपूर्ण जबाबदारी प्राचार्यांवर असेल. यात विलंब व गैरप्रकार झाल्यास त्याची संपुर्ण जबाबदारी प्राचार्यांवर असेल. यात दंडनिय कार्य वाहीची देखील तरतुद आहे.
६. शिष्यवृत्ती मंजूर करण्याचे अधिकार शासकिय व अनुदानित संलग्न महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांना प्रदान करण्यात आले आहेत. ९०% तदर्थ अनुदान ३१ जूलै पूर्वी समाज कल्याण विभागाकडून प्राप्त होईल. तशी प्रत्येक जिल्हा समाज कल्याण अधिका-यांची जबाबदारी आहे.

७. विना अनुदानित संलग्न महाविद्यालयातील अभ्यासक्रमातील व परराज्यात शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती व फीशीप मंजुर करण्याचे अधिकार पुर्वीप्रमाणेच विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांना आहेत.

८. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकडून कोणत्याही प्रकारची फी वसुल करू नये व कोणत्याही प्रकारचे अनामत शुल्क घेऊ नये तसे आढळल्यास संबंधीत महाविद्यालयाच्या विरूद्ध फौजदारी स्वरूपाची कार्यवाही करण्यात येईल.

९. ही योजना राबविण्यासाठी महाविद्यालयांना प्रति विद्यार्थी प्रतिवर्षी रू. ५/- सेवा शुल्क समाज कल्याण विभागाकडून मिळेल.

सदर शिष्यवृत्ती योजना भारत सरकारच्या कल्याण मंत्रालयाव्दारे निर्गमीत केलेल्या नियमावलीनुसार राबविण्यात येते. (नियमावली संलग्न). सदर नियमावलीतील परिच्छेद V (iii) खालील प्रमाणे आहे.

(iii) Fees :- Scholars will be paid enrolment/registration, tuition, games, Union, Library, Magazine, Medical Examination and such other fees compulsorily payable by the scholar to the institution or University/Board. Refundable deposit like caution money, security deposit will be however be excluded.

अनुसूचित जमातींकरिता शिष्यवृत्ती व फीशीप योजना आदिवासी विकास विभागामार्फत राबविण्यात येत असुन त्याबाबत आदिवासी विकास, नाशिक यांच्या परिपत्रक क्र. भा.स.शि.-२००१ प्र.क्र.२/का.९(२) दि. १७ ऑगस्ट, २००१ व भारत सरकार, आदिवासी मंत्रालय पत्र क्र. २००१४/१०/२००-TDA (Vol.III) दि. १९ फेब्रुवारी,२००४ मध्ये सविस्तर योजना दिलेली आहे. (संलग्न)

या विषयावर दि. ३० जुन, २००४ रोजी मान. कुलगुरू यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या प्राचार्यांच्या बैठकीत विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, मुंबई उपनगर व ठाणे आणि प्रकल्प अधिकारी (आदिवासी विभाग)यांनी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकडून अनामत रक्कम व(Deposit) कोणत्याही प्रकारचे शुल्क आकारू नये असे स्पष्ट केले. त्याचप्रमाणे दि. ६ जुलै २००४ रोजी सोमय्या इन्स्टिट्युट ऑफ मॅनेजमेंट, विद्याविहार आणि दि. ९ जुलै, २००४ रोजी रूईया महाविद्यालय, माटुंगा येथे झालेल्या प्राचार्यांच्या बैठकीत मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकडून अनामत रक्कम व कोणत्याही प्रकारचे शुल्क आकारण्यात येऊ नये अशा स्पष्ट सुचना समाज कल्याण विभाग मुंबई उपनगर मार्फत देण्यात आल्या आहेत. पत्र क्रमांक बिजिसकअ/मुउप/मासशि/०४-०५/४२९ दि. ०१ जुलै, ०४ अन्वये विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकडून कोणत्याही प्रकारची अनामत रक्कम घेतली जाऊ नये असे कळविले आहे. (लायब्ररी डिपॉझीट, प्रयोगशाळा डिपॉझीट, कॉशन मनी)

या परिपत्रकानुसार सर्व संबंधीतांना कळविण्यात येते की, मुंबई विद्यापीठाने CONCOL/FEE/190 OF 2003 दि.१३/०५/२००३ परिपत्रकान्वये निश्चित केलेल्या शुल्कापैकी मागासवर्गीयांकडून क्र. ८,९,१०,११ करिता दर्शविलेले शुल्क रू. १२०/- महाविद्यालयीन स्तरावर आकारण्यात यावे. विद्यापीठ विभागामधील प्रवेशासाठी परिपत्रक क्र. PG/1/454 of 1996 दि. १८ ऑक्टोबर,१९९६ मधील रू. ७५/- शुल्क मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकडून आकारण्यात यावे. ईतर अभ्यासक्रमांसाठी जे - जे शुल्क शासनाच्या समाजकल्याण विभागाकडुन मंजुर होणार आहे ते - ते शुल्क मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकडुन आकारू नये.

शिष्यवृत्ती व फ्रीशीपकरिता पात्र असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्याकडून यावर्षी घेण्यात आलेले शुल्क त्वरीत परत करण्यात यावे व त्यांच्याकडून शिष्यवृत्ती/फ्रीशीपचे अर्ज भरून संबंधीत विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी / प्रकल्प अधिकारी (आदिवासी कल्याण विभाग) यांना विद्यापीठाने निश्चित केलेल्या शुल्काचा तपशील देऊन सादर करावेत. मागासवर्गीय विद्यार्थ्याची शिष्यवृत्तीची/ फ्रीशीपची ६० ते ९० टक्के रक्कम ऑगस्टपुर्वी प्राप्त होणार असल्याने मागासवर्गीय विद्यार्थ्याचे नोंदणी अर्ज व पदव्युत्तर नोंदणी अर्ज शुल्कासह विहित मुदतीत विद्यापीठाकडे पाठविण्यात यावेत व संबंधीत विद्यार्थ्यांना त्यावाबतच्या पावत्या देण्यात याव्यात. ज्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची फ्रीशीप/ शिष्यवृत्ती समाज कल्याण/आदिवासी विकास विभागाने नामंजुर केली असेल अशा विद्यार्थ्या कडून विद्यापीठाच्या नियमानुसार योग्य ती फी आकारण्यात यावी.

बॅचलर ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज (BMS), बॅचलर ऑफ मास मिडीया(BMM), बॅचलर ऑफ सायन्स (आयटी) (B.Sc-IT), बॅचलर ऑफ सायन्स (बायोटेक्नॉलॉजी),B.Sc(Computer), बी.कॉम (बॅंकींग अॅन्ड इन्शुरन्स),B.Com (Finanace & Accounts), B.Sc(Bio-chemistry), मास्टर ऑफ कम्युनिकेशन अँड जर्नालिझम, मास्टर ऑफ थिएटर आर्ट, B.Sc.(Civil Aviation) लोककला ईत्यादी. विना अनुदानित अभ्यासक्रमांसाठी देखील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना भारत सरकार शिष्यवृत्ती नियमावली पहिला परिच्छेद V (iii) मध्ये दिलेली फी समाज कल्याण विभागामार्फत/आदिवासी विकास विभागामार्फत प्रदान करणार असल्याने त्यांच्याकडून वरिल परिच्छेद V(iii) मधे दिलेली फी आकारू नये. तसेच कोणत्याही प्रकारची अनामत रक्कम घेऊ नये, परंतु त्यांच्याकडुन प्रवेशाच्यावेळी योग्य प्राधिका-यांनी दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र घेण्यात यावे व त्वरीत शिष्यवृत्ती/ फ्रीशीपचे अर्ज भरून संबंधीत समाज कल्याण अधिकारी / प्रकल्प अधिकारी (आदिवासी विकास विभाग) यांच्याकडे पाठवावेत. ज्या विद्यार्थ्यांचे अर्ज नामंजूर होतील त्याच्याकडून पुर्ण फी घेण्यात यावी. तसेच जे विद्यार्थी शिष्यवृत्ती / फ्रीशीपचे अर्ज भरणार नाहीत त्यांच्याकडुन विद्यापीठाच्या नियमानुसार पुर्ण फी घेण्यात यावी.

भज (क) भज (ड) व इमाव करिता क्रीमीलेअरचे तत्व लागु असल्याने या योजनेचा लाभ घेताना नॉन क्रीमीलेअरचे प्रमाणपत्र विद्यार्थ्याने महाविद्यालयास सादर करणे आवश्यक आहे.

सदर शासन निर्णयाची योग्य प्रकारे अंमलबजावणी करण्यात यावी व याप्रकरणी कोणत्याही प्रकारची अडचण असल्यास संबंधीत जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी/प्रकल्प अधिकारी अथवा उपकुलसचिव (विशेष कक्ष), मुंबई विद्यापीठ यांचेशी संपर्क साधावा.

<u>दूरध्वनी क्रमांक ः</u>

१. विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, मुंबई. २५२७५०७३, उपनगर २५२२२०२३.
२. प्रकल्प अधिकारी, मुंबई. २८७५४०२३.
३. उपकुलसचिव (विशेष कक्ष), मुंबई विद्यापीठ. २२६३३०९५.

दिनांक ः २५ ऑगस्ट, २००४
ठिकाण ः मुंबई

कुलसचिवांकरिता

शिष्यवृत्ती व फ्रीशीपकरिता पात्र असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकडून यावर्षी घेण्यात आलेले शुल्क त्वरीत परत करण्यात यावे व त्यांच्याकडून शिष्यवृत्ती/फ्रीशीपचे अर्ज भरून संबंधीत विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी / प्रकल्प अधिकारी (आदिवासी कल्याण विभाग) यांना विद्यापीठाने निश्चित केलेल्या शुल्काचा तपशील देऊन सादर करावेत. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्तीची/ फ्रीशीपची ६० ते ९० टक्के रक्कम ऑगस्टपुर्वी प्राप्त होणार असल्याने मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे नोंदणी अर्ज व पदव्युत्तर नोंदणी अर्ज शुल्कासह विहित मुदतीत विद्यापीठाकडे पाठविण्यात यावेत व संबंधीत विद्यार्थ्यांना त्यावाबतच्या पावत्या देण्यात याव्यात. ज्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची फ्रीशीप/ शिष्यवृत्ती समाज कल्याण/आदिवासी विकास विभागाने नामंजुर केली असेल अशा विद्यार्थ्या कडून विद्यापीठाच्या नियमानुसार योग्य ती फी आकारण्यात यावी.

बॅचलर ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज (BMS), बॅचलर ऑफ मास मिडीया(BMM), बॅचलर ऑफ सायन्स(आयटी)(B.Sc-IT), बॅचलर ऑफ सायन्स(बायोटेक्नॉलॉजी),B.Sc(Computer), बी.कॉम (बँकींग अॅन्ड इन्शुरन्स),B.Com(Finanace & Accounts), B.Sc(Bio-chemistry), मास्टर ऑफ कम्युनिकेशन अँड जर्नालिझम, मास्टर ऑफ थिएटर आर्ट, B.Sc.(Civil Aviation) लोककला ईत्यादी.विना अनुदानित अभ्यासक्रमांसाठी देखील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना भारत सरकार शिष्यवृत्ती नियमावली पहिला परिच्छेद V (iii) मध्ये दिलेली फी समाज कल्याण विभागामार्फत/आदिवासी विकास विभागामार्फत प्रदान करणार असल्याने त्यांच्याकडून वरिल परिच्छेद V(iii) मधे दिलेली फी आकारू नये. तसेच कोणत्याही प्रकारची अनामत रक्कम घेऊ नये, परंतु त्यांच्याकडुन प्रवेशाच्यावेळी योग्य प्राधिका-यांनी दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र घेण्यात यावे व त्वरीत शिष्यवृत्ती/ फ्रीशीपचे अर्ज भरून संबंधीत समाज कल्याण अधिकारी / प्रकल्प अधिकारी (आदिवासी विकास विभाग) यांच्याकडे पाठवावेत. ज्या विद्यार्थ्यांचे अर्ज नामंजूर होतील त्याच्याकडून पुर्ण फी घेण्यात यावी. तसेच जे विद्यार्थी शिष्यवृत्ती/ फ्रीशीपचे अर्ज भरणार नाहीत त्यांच्याकडुन विद्यापीठाच्या नियमानुसार पुर्ण फी घेण्यात यावी.

भज (क) भज (ड) व इमाव करिता क्रीमीलेअरचे तत्व लागु असल्याने या योजनेचा लाभ घेताना नॉन क्रीमीलेअरचे प्रमाणपत्र विद्यार्थ्याने महाविद्यालयास सादर करणे आवश्यक आहे.

सदर शासन निर्णयाची योग्य प्रकारे अंमलबजावणी करण्यात यावी व याप्रकरणी कोणत्याही प्रकारची अडचण असल्यास संबंधीत जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी/प्रकल्प अधिकारी अथवा उपकुलसचिव (विशेष कक्ष), मुंबई विद्यापीठ यांचेशी संपर्क साधावा.

<u>दूरध्वनी क्रमांक ः</u>

१. विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, मुंबई. २५२७५०७३, उपनगर २५२२२०२३.
२. प्रकल्प अधिकारी, मुंबई.२८७५४०२३.
३. उपकुलसचिव (विशेष कक्ष), मुंबई विद्यापीठ. २२६३३०९५.

दिनांक ः २५ ऑगस्ट, २००४
ठिकाण ः मुंबई

कुलसचिवांकरिता

प्रत १- प्राचार्य/संचालक कला, वाणिज्य व विज्ञान, विधी, शिक्षण शास्त्र, अभियांत्रिकी, औषध निर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र व तत्सम महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त संस्था. (अल्पसंख्यांक आणि बिगर अल्पसंख्यांक महाविद्यालये)

२. विद्यापीठातील सर्व उपकुलसचिव यांना माहितीसाठी.

३. संचालक/विभाग प्रमुख विद्यापीठ विभाग आणि प्राचार्य सर.ज.जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालय.

४. अध्यक्ष, मुंबई विद्यापीठ कर्मचारी संघ, फोर्ट, मुंबई.

५. सरचिटणीस, शैक्षणिक कर्मचारी कल्याणकारी संघटना, विद्यानगरी सांताक्रुझ (पु), मुंबई.

६. सरचिटणीस, मुंबई विद्यापीठ व महाविद्यालयीन शिक्षक संघ, विद्यापीठ विद्यार्थी भवन,वी रोड, चर्चगेट, मुंबई ४०० ०२०.

७. अध्यक्ष, महाराष्ट्र अंडर प्रिव्हिलेज्ड टिचर्स असोसिएशन, अ - १/२४, अनुपम नगर, मुरबाड रोड, कल्याण, जिल्हा- ठाणे.

८. सचिव, बॉम्बे युनिव्हर्सिटी ॲकॅडेमिक स्टाफ असोसिएशन. विद्यानगरी सांताक्रुझ (पु), मुंबई.

कुलसचिवांकरिता